

Chàng Út Nàng Sen

Chàng tên là Út, ở làng trên, được cha truyền nghề thợ xoay. Nàng tên là Sen, ở làng dưới, kế nghiệp mẹ làm thợ chấm men. Cả hai đều hiền lành, chăm chỉ làm ăn, hoa tay khéo léo và đều được xem là nghệ nhân nổi tiếng trong vùng gổm ven sông Đồng Nai.

Chàng Út có thói quen in dấu ngón tay út vào sản phẩm của mình. Hàng gổm do chàng

Út xoay được ưa chuộng, người ta đặt hàng đưa về làng dưới chấm men rồi vào lò. Nàng

Sen vì tên là Sen nên thích tạo hoạ tiết chấm men thành búp sen xanh. Thấy có dấu ngón

tay út in vào mặt hàng được xoay, tạo dáng xinh xắn, Sen cũng tinh nghịch in dấu ngón

tay út mình vào bên cạnh. Lâu dần, dấu hai ngón tay út và búp sen xanh trở thành dấu

hiệu của những hàng gổm được yêu thích, có giá, người ta tìm mua và bán đi khắp nơi.

Một lần tình cờ gặp nhau, nhận ra sự gắn bó cần thiết cho nhau trong nghề nghiệp, chàng Út và nàng Sen kết duyên chồng vợ. Họ chung sức làm cho hàng gổm của mình

ngày càng thêm đẹp, thêm độc đáo. Cuộc sống của họ cũng mỗi ngày mỗi khấm

khá và

hạnh phúc.

Bỗng dưng binh đao nổi lên, giặc dữ kéo đến tàn phá làng gổm. Đương lúc chàng Út đi chọn

đất ở nơi xa, giặc kéo vào làng cướp bóc, bắt phụ nữ đưa về dinh trại bên kia sông, giờ trò dụ dỗ, cưỡng hiếp. Nàng Sen cũng bị bắt. Nàng kháng cự nên bị giết, ném xác xuống sông. Được tin vợ bị bắt, chàng Út quyết vượt sông, tìm cách giải cứu. Giặc phát hiện, bắn tên giết chàng giữa dòng.

Dòng sông quê hương thương đôi vợ chồng tài ba, chung thủy, dìu hai cái xác lại gần nhau, cùng trôi bên nhau. Là máu họ tuôn ra không ngớt, hoà với ánh chiều rục rục, nhuộm đỏ cả dòng sông hàng mấy dặm. Sóng nước lại đưa máu thấm sâu vào đất hai bên bờ. Đất hoá đỏ thẫm, mịn và dẻo như quánh vào nhau không rời.

Từ đó, thứ đất nhuyến máu hai nghệ nhân tài ba và chung thủy trở thành đất làm

gồm nổi tiếng cho đến bây giờ.

(Trích Truyện dân gian Đồng Nai, Huỳnh Tới biên soạn, chỉnh lí, NXB Đồng Nai, 1994)